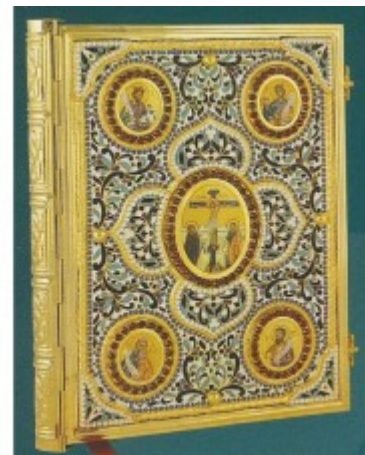

ЗА МОЛИТВАТА

Отец Паисий казал на един свещеник: “За да имате време за молитва, не е необходимо да се занимавате с неща, които могат да вършат други. Ще ви дам пример: лекарят не трябва да се занимава с марли и превръзки – за това има сестра. Той върши много по-важни неща: преглежда, оперира и т. н. Ако лекарят започне да слага превръзки, няма да има време за сериозните неща, и тогава много, които имат нужда от него, няма да получат помощ. Същото е и с вас. Молете се за страдащите енорияши, споменавайте ги поименно и впишете в своя поменик онези, които имат особена нужда. Много добре е, ако знаеш кой от какво страда. Тогава ще можеш по-добре да се молиш.”

Старецът каза: “Независимо дали се молиш за себе си или за другите, молитвата трябва да бъде от сърце. Нека чуждата болка стане и наша собствена. Трябва предварително да се готвим за молитвата. Четете откъс от Евангелието или от Отците, и едва след това се молете. Необходимо е усилие, за да се пренесе умът в областта на божественото. Духовното четене прилича на пътека, която Бог ни дава, за да ни води към по-духовното. Душата се сгрява именно с богомислие.”

Старецът каза: “Живейте в дух на непрестанно славословие и благодарност към Бога. Най-големият грях е неблагодарността.”

Ето какво ми написа отец Паисий за събирането на ума по време на молитва:

“Честният Кръст, 3 май 1972.

Възлюбени брате Дионисий, здравей!

Получих писмото ти и много се зарадвах на настъпилите вътрешни промени. Ще моля Бога всичко това да бъде за полза на душата ти и за Негова слава.

По отношение на събирането на ума, на което пречи разсейването, много ще ти помогне четенето на Светоотеческите книги, в които се дават наставления за молитвата. Много ще ти помогне и Патерикът, защото само два реда от тях могат да заглушат всички грижи. Патерикът ще те пренесе в светата земя на Тиваида и Нитрийската пустиня, и ти ще възхождаш, молейки се и чувствайки Светите Отци близо до себе си.

Естествено, сега не ти е леко и имаш много работа (предполагам, че сега служиш в армията). Всичко, което правиш, е подвиг, и той има голяма стойност. Що се отнася до манастири наблизко – не зная (имам пред вид мъжки). Зная женски, но там не искам да изпращам мъже. Потърпи, и службата ще мине, без да усетиш как. Ще се моля Бог да ти даде търпение. Христос и Пресвятата да бъдат с тебе!

С любов в Христа,

монах Паисий.”

Старецът каза: “Някои казват, че човек, когато се моли, трябва да съсредоточи ума си в иконата или в текста. Не. Нито в иконата, нито в текста. Нека насочи ума си към своята греховност, но с разсъждение. Защото и в това дяволът често може да вреди. Той ще каже на човека: ти си грешник – за да се разстрои. А човекът в отговор трябва накратко да каже това, което е в негов интерес. Ще кажа, че съм грешник тогава, когато аз поискам, а не когато поиска дяволът. Защото целта на дявола е да ме доведе до отчаяние.”

Старецът каза: “Човек трябва да съзнава своята греховност и да има доверие и надежда на Божията милост, – че тя ще го спаси. Така умът ще се събере и ще почувства молитвата като необходимост, както потребна е и Божията милост. Тогава той ще започне да казва: “Господи Иисусе Христе, дойди” и сърцето ще си почива.”

Старецът каза: “Безмълвието и отсъствието на грижи помагат на човека да се съсредоточи в молитвата. И обратно, грижите пречат, защото разсейват ума.”

Старецът каза: “Бог няма да иска едно и също от всички хора. Във всеки случай знайте, че този, който се моли, някога достига такова състояние, че казва молитва дори и когато спи, и това става не насън, а в действителност, защото молитвата продължава.”

Един човек, като чу тези думи на стареца, каза със съжаление, че миряните нямат възможност да достигнат такова състояние. И отец Паисий му отговори: “Нима аз, като казвам това, съм го достигнал! Само съм познавал хора, които са го достигнали.”

Обръщайки се към миряните, отец Паисий каза: “За умната молитва вие не знаете много, с изключение на това, което сте прочели. Жените нека се молят, защото имат чувство и любов, докато мъжете обичат Христа с ума си. Жените обичат със сърцето си, и са го показали, когато Господ бил разпнат. А мъжете обратното – действали чрез разсъждението. Те направили сметка колко иудеи – книжници и фарисеи – са се събрали при разпятието, колко войска и т. н., и поради това се затворили в домовете си и изчакали да видят какво ще стане. Жените са почувствителни, лесно започват да проливат сълзи по време на молитва и да мислят, че са достигнали състоянието, за което говорят Отците. Нужно е внимание.”

Старецът каза: “Въпросът е не само да свикнем да казваме молитви. Целта е човек първо да познае себе си и осъзнае своята греховност. Дори една плесница да е ударил на някого, той е грешник, защото не е трябвало да го удря. Всички ние сме грешници. Нека помислим какво е направил Бог за нас и какво ние правим за Бога. След такива разсъждения сърцето, дори и да е

от камък, ще се смекчи. Да помислим малко логично. Бог би могъл да ме създаде муле и да ме предаде в ръцете на равнодушни хора, които да товарят на гърба ми 150 кг и да ме бият. Накрая ще падна в някое дере, ще разпорят корема ми и кучетата ще ме изядат, а минаващите ще запушват носа си, заради вонята. Само за това, че не ми се е случило подобно нещо, не трябва ли да благодаря на Бога? А аз не съм благодарил...

Бог би могъл да ме създаде змия или скорпион, но Неговата Любов ме е създала човек. Бог принесе Себе Си в жертва за мене. Само с една капка Божествена Кръв са били измити всички грехове на света. Ако човек размисли за всичко това – тоест от една страна, за Божиите благодеяния, а от друга – за своята греховност и неблагодарност – сърцето му, дори и да е от камък, ще се смекчи. И след това той ще почувства Божията милост и човешкото сърце ще си почине при думите: “Господи Иисусе Христе, Сине Божий, помилуй ме!” Молитвата дава почивка, а не изморява. Но ако нещата не вървят така и се придобива само навик, това значи, че действа ветхийт човек и следва прелест.”

Говорейки за молитвата, отец Паисий ни разказа следното: “Веднъж срещнах един монах, чиито уста действително произнасяха молитва – те непрекъснато се движеха и всеки виждаше това. Тогава се случи да дойдат няколко посетители, които се удивляваха на монаха. Започнахме да беседваме. Тогава този монах ми каза: “Веднъж писах на този и този епископ, на този и този митрополит и го изобличих в това и това и му казах, че ако остави сегашните си идеи, ще бъдем заедно. Аз му казах: “За Бога, нека помислим логично. Ти, изглежда, си малко по-образован от мен, защото аз не винаги поставям ударенията правилно, а ти можеш да го направиш. Освен това, имаш туберкулоза и на десния, и на левия бял дроб. И какво мислиш да направиш? Слушай, остави тези работи! Той продължи: “Ако имаше още един като мене, Църквата би се оправила.” Сега помислете и направете извод. Ако той беше умопобъркан и говореше подобни неща, разбира се, би имал оправдание. Но той си беше наред. Този монах имаше само навик за молитва. В неговия случай молитвата изморява.”

Старецът каза: “Когато се молиш, трябва да се чувстваш като дете в прегръдката на майка си. Какво чувства детето в скута на майка си? Ние не можем да разберем. Едва когато някой усети Божието присъствие и се почувства като невръстно дете, ще разбере.”

За хората на молитвата отец Паисий каза: “Ако някой ги чуе, когато се молят, ще каже, че са неразумни деца. Ако изобщо види движенията им, ще каже, че са полудели. Те просят от Бога така, както малкото дете измолва нещо от баща си. Тези хора в известна степен са малко пригодни към житейските дела. Те не могат да вършат работа, тялото им е разслабено,

твърдите кости омекват като камък. Божията Любов, когато изпълни вътрешността на човека, го разтапя, и, ако той иска да отиде някъде и да направи нещо, трябва да излезе от това състояние. Затова често, когато разбирам, че някои хора преживяват такива състояния, се притеснявам, че сам не съм достигнал такава степен.”

Старецът каза: “Не бива да оставяме молитвата. При всеки удобен момент трябва да я извършваме, за да не се обръща умът ни към празни неща. В молитвата умът отпочива и се радва. Малките деца цял ден тичат, викат, играят и скачат, и си почиват едва вечер, когато идват при майка си. Човешкият ум трябва да се занимава с молитва и да не тича след празни неща.”

Старецът каза: “Ние често се молим за някой болен, и много други се молят за него. Накрая той умира и някои питат: защо Бог не е чул молитвите ни? Те не знаят, че Бог е чул молитвите, но Той е знаел нещо повече от нас. Ние не знаем какво би станало, ако Бог беше оставил този човек да живее. Нека славим Бога за всичко!”

Старецът отново каза: “Често ние сами се оказваме пречка за изпълнението на това, за което се молим. Понякога има и друга причина. Например, някой ме е помолил да се помоля за болен. И тъй, аз се моля. Да предположим, че имам достатъчно вяра. Бог обаче не изпраща оздравяване на болния. Болният може да има вяра в Божията сила, но само вяра не е достатъчна. Необходимо е и съответното смирение. Така той сам се оказва пречка. Трябва да имаме доверие в Бога, трябва да даваме възможност на Бог да действа. Ако аз се моля добре, винаги чувствам, че силата на изкушението изчезва и нещата вървят добре. Когато Бог допуска изпитание за наше добро, ние може да се молим Той да го отмени, но това няма да помогне. Но когато изкушението е от лукавия, Бог веднага помага. В много случаи Божията воля остава неизвестна.”

Отец Паисий разказа: “Някога молах Бога за едно нещо, предполагайки, че то ще ми помогне в духовния живот. Чаках три години. Чаках да видя дали Бог ще поиска да ми го даде, но накрая това, което изглеждаше добро, ми навреди в духовния живот. Тогава започнах да се моля Той да го отнеме от мене. Минаха още три години, и Той го отне. Някой ще попита: след като съм се молел, защо Бог не го отне от мене веднага? Аз се молах за нещо, което не ми беше необходимо, и не след дълго трябваше отново да се моля да го отнеме. Затова Той ми позволи да се помъча малко, а след това изпълни молитвата ми. Трябва да искаме от Бога, но само Той знае кога трябва да действа. Той ще ни го даде в подходящото време, когато ще ни бъде полезно. Ако нямаме полза от нещо, Бог не ни го и дава. И тъй, ние просим. Ако Той не ни дава, нека да не дава. Да предоставим на Бога да действа Сам.”

Старецът каза: “Господ ни е казал: ако някой има вяра колкото синапово зърно, и поиска нещо от Бога, Той ще му го даде. Но често човек може да има вяра, колкото един килограм синапово семе, а Бог да не му дава нищо. Не му дава, защото трябва да имаме и съответното смирение. И затова, ако Бог ни даде, а ние нямаме необходимото смирение, това, което ни се даде, ще ни бъде във вреда.”

Старецът каза: “Бог иска да ни помогне, защото времето, в което живеем, е много трудно. Ето защо трябва да мислим, че Бог е задължен да ни помогне. Бог чува молитвата най-вече на този човек, който е духовно издигнат.”

“Четенето на духовни книги подготвя за молитвата. Когато четеш нещо от Евангелието, макар и малък откъс, това сгръва душата и я пренася в областта на духовното. Когато има молитва, размишление не е необходимо. Аз не чета нищо.”

Един мирянин попитал отец Паисий защо не чувства нищо особено по време на молитва, независимо дали се моли в църква, или вкъщи. Старецът му отговорил: “Причините са много. Може би понякога чувстваш умиление и мислиш, че то произлиза от собствените ти усилия. Тогава Христос го отнема от тебе, за да разбереш, че то не е твое. Понякога се случва така, че си съгрешил или си огорчил някого, или си го оскърбил с поведението си, и това преминава в подсъзнанието. След това се случва нещо приятно, и изглежда, че това е минало. Минало-минало, но пречи. С мен се случва същото. Предполагаш, че няма нищо определено, но ако погледнеш архива, ще откриеш папката¹¹. Същото се случва и по време на изповед – говоря това, което се случва с мен. Виждам, че има нещо. Тогава търся прошка от Бога, правя няколко поклона получавам сила и след това откривам причината.”

Старецът каза: “В молитвата не бива да се стремим да придобием плач или благодатни дарове. Понякога се случва да не оплакваш своето падение, защото вътрешно вече достатъчно си плакал с невидими сълзи, които са по-сигурни. А външните са опасни, защото предизвикват лъжливи чувства.”

Старецът каза: “Една въздишка струва повече от кофа сълзи. Нека да не търсим от Милостивия Бог нито сълзи, нито дарове. Искайте покаяние, покаяние, покаяние. Ние имаме нужда от покаяние.”

Старецът каза: “Когато човек разбере, че нищо не е негово, освен греховете му, тогава Бог му дава всичко, от което има нужда. Когато човек не разбира това, поставя Бога в трудно положение. Страшно нещо! Ако Бог му даде някакъв дар, ще причини зло, защото нещастният ще си помисли, че е нещо. Ако не му даде никакъв дар, пак ще го направи нещастен. Тогава какво да прави Бог? Ако му даде – ще му навреди, ако не му даде – Сам ще се огорчи. Когато човек разбере, че само греховете принадлежат на него, а останалото – на Бога, тогава Бог започва постоянно да му дава всичко, което му е необходимо, както бащата, който има едно-единствено дете, и му дава това, което е необходимо, за да преуспее.”

Старецът каза: “Когато проявяваме съчувствие към мъката на нашия брат, ние се молим и Бог му помага. В много случаи получаваме известие, че Бог му е помогнал, и чувстваме радост. Тогава притеснението за този брат ни напуска.”

Старецът каза: “Трябва да се молим за починалите. Те, горките, са подсъдими, и ако някой им даде нещо разхладително, разхлабва оковите им. В ада, както е казано, няма покаяние. Те, горките, не могат да си помогнат сами. Но ние можем да им помогнем. Бог иска да има хора, които да Го молят да им помогне.”

Старецът разказа на един свой посетител следния случай: “Молах се на Господа, както обикновено, и изведнъж мисълта ми измени посоката си. Аз си казах: “Ти знаеш, че имаш проблеми с белия дроб, и не вземаш необходимите предпазни мерки, което може да доведе до сериозни последствия за здравето ти.” И още щом тази мисъл съзря в съзнанието ми, веднага паднах на пода. Разбрах, че съм приел помисъл, който прекъсна молитвата, и след това доста време се молих Господ да ми прости. И след продължителна молитва наистина получих прошка.”

Старецът каза: “Молитвата е доверие към Бога. Когато повериш нещо на Бога докрай, няма нужда да Го молиш или да се безпокоиш, защото Бог вече всичко е разбрал. Само чакай с търпение плодът да узрее и да падне.”

По време на войната в Персийския залив старецът се затворил в килията си и не приемал посетители. Той усърдно се молел войната да не излезе от контрол и да не стане покръвопролитна. След това казвал на посетителите: “С молитва не можем да отменим това, което е определил Христос. Но Той е казал: молете се да бъде ден и да не настъпи нощ, да дойде пролет и да не е зима. От молитвата злото се намалява.”

Старецът каза: “Ако не се молим за болния, болестта му ще се усили. Бог предвижда бъдещето. Ако човекът, за когото се молим, се стреми да стане по-добър и ще помага на децата си, тогава и Бог ще му помогне да оздравее. Но ако Бог види, че след това човекът ще се отклони от доброто и няма да помага на децата си, тогава Той ще го прибере. И така, ако не се молим, болестта се развива.”

Някой казал на стареца, че се старае с гореща вяра да съсредоточи ума си в сърцето и да се моли дори и за другите, но нищо не се получава. Старецът обясни: “Това е външно усилие. Когато направиш болката на другия човек своя, тогава няма да са необходими никакви разсъждения. Ще те боли сърцето и молитвата ти ще стане сърдечна. Твоята молитва за болния ще помогне само тогава, когато той поиска да стане по-добър.”

Старецът каза: “Преди Господ изпращаше голяма благодат. Молитвата се извършваше в мене денем и нощем. Аз заспивах, а молитвата се казваше неспирно.”

Старецът каза: “Понякога Господ в часа на молитвата изпраща благоухание. То се дава за утешение, укрепяване и известяване^[21]. Това благоухание е силно и по нищо не прилича на аромата от каденето. Чувства се голяма лекота. Понякога е невъзможно да го понесеш: толкова силно е то. Когато бях в манастира Филотей, отидох в келията на свети Дометий и едва не се задуших от благоухание. Попитах и ми казаха, че там някъде е погребан блаженият Дометий, но никой не знае точно къде. Друг път, намирайки се в Каруля, излизах от една разрушена келия, където бяха разхвърляни разни железни и дърва, и усетих силно благоухание. Както узнах по-късно, в тази келия е живял свят старец с голям духовен опит.”

Старецът каза: “Зная, че нашият Ангел-Пазител ни закриля и ни ръководи. Когато се молим за някого, Ангелът може да помогне с мълниеносна бързина. Той може да предупреди или да запази този, за когото се молим.”

Старецът каза: “Бедуините на Синай се молят, когато слънцето залезе, имайки голяма вяра в своя бог, докато ние, познаващите Истинния Бог, не посвещаваме дори и малко думи на нашия

Небесен Отец.”

Старецът разказа следното: “Веднъж, когато се молах в килийката си, видях лукавия отвън на прозореца и започнах да моля Бог да му даде покаяние и да го приеме в рая. Тогава той влезе и започна да ми се надсмива. И аз си помислих какво е това – аз да се моля за него, а той да ми се надсмива.” Старецът каза: “Когато търсим решение на проблемите си, Бог чува, но дава вид, че не чува, защото не ни е от полза да се решат всичките ни проблеми; така бихме изгубили богатството си на небесата, което се увеличава, ако те не са решени.”

^[1] За забравените грехове.

^[2] Получаване на божествено знание по благодатен път.

Автор: Дионисий Тацис

Източник: *Да превърнеш чуждата болка в своя*